

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Mfv.X.10.167/2020/4.

A tanács tagjai: . Stark Marianna a tanács elnöke

é dr. Csernay Krisztina előadó bíró

. Tanczos Rita bíró

A felperes: felperes neve

...

A felperes képviselője: Dr. Nádas György ügyvéd

...

Az alperes: alperes neve

...

Az alperes képviselője: ... jogtanácsos

...

A per tárgya: szolgálati viszony jogellenes megszüntetésének jogkövetkezménye

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

A felülvizgálni kért jogerős határozat:

Fővárosi Törvényszék 4.Kf.650.068/2020/4.

Az elsőfokú bíróság határozata:

Nyíregyházi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 4.M.280/2018/6.

Rendelkező rész

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 4.Kf.650.068/2020/4. számú ítéletének felülvizsgálattal nem támadott rendelkezéseit nem érinti, egyebekben a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 50 000 (ötvenezer) Ft felülvizsgálati eljárási költséget.

A felülvizsgálati eljárás illetékét az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A tényállás

- [1] A hivatásos szolgálati viszonyban álló felperes ellen 2009. március 23-án a ... vezetője méltatlansági eljárást kezdeményezett, majd annak felfüggesztését követően 2016. április 13-án elrendelte annak folytatását és a 2016. május 12-én kelt 15000-103/132-22/2009. Me. számú határozatban megállapította a felperes méltatlanságát. A döntésre alapítottan az alperes neve vezetője a 2016. május 19-én kelt 005/1297/2016. számú parancsával a felperes szolgálati viszonyát megszüntette

arra hivatkozással, hogy a felperes magatartása a rendvédelmi szerv működésébe vetett közbizalmat súlyosan veszélyeztette.

- [2] A felperes a határozat ellen keresettel élt a Nyíregyházi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnál, amely bíróság a 2018. április 16-án kelt 4.M.5/2017/34. számú ítéletével a felperes keresetét elutasította. A Fővárosi Törvényszék a 2018. október 26-án kelt 4.Kf.650.280/2018/5. számú közbenső-ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, megállapította, hogy az alperes a 2016. május 19-én kelt parancsával jogellenesen szüntette meg a felperes szolgálati viszonyát és a parancsot, valamint a Becsületbíróság 15000-103/132/2009. Me. számú határozatát hatályon kívül helyezte és a felperes igényeinek elbírálására az iratokat az elsőfokú bíróságnak visszaküldte. A Kúria az Mfv.II.10.077/2019/7. számú közbenső-ítéletével a Fővárosi Törvényszék 4.Kf.650.280/2018/5. számú közbenső-ítéletét hatályában fenntartotta.

A felperes keresete és az alperes ellenkérelme

- [3] A felperes a módosított és pontosított keresetében a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény (a továbbiakban: régi Hszt.) rendelkezéseire alapítottan 8 245 336 Ft elmaradt illetmény , 564 278 Ft elmaradt megbízási díj, nettó 233 508 Ft ruházati utánpótlási illetmény, 486 817 Ft cafetéria-juttatás, 3 506 352 Ft végkielégítés, a szolgálati jogviszony jogellenes megszüntetésére tekintettel 12 havi átlagkeresetének megfelelő 5 655 960 Ft átalány-kártérítés és perköltség megfizetésére kérte kötelezni az alperest.
- [4] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását és a felperes perköltségben történő marasztalását kérte. A közbenső-ítélet alapján az elmaradt illetmény jogalapját nem, azonban annak számítási módját vitatta. Álláspontja szerint a felperes átalány-kártérítésre, cafetéria-juttatásra és ruházati utánpótlási ellátásra a jogellenes munkáltatói intézkedés ellenére sem jogosult.

Az első- és másodfokú bíróság határozata

- [5] A Nyíregyházi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a 4.M.280/2018/6. számú ítéletével kötelezte az alperest 7 286 119 Ft elmaradt illetmény, 26 430 Ft megbízási díj, 486 817 Ft cafetéria-juttatás, 3 506 352 Ft végkielégítés és 1 867 188 Ft átalány-kártérítés megfizetésére. Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította. Kötelezte az alperest 700 000 Ft perköltség megfizetésére megállapítva, hogy az eljárási illetéket az állam viseli.
- [6] Álláspontja szerint a felperes elmaradt illetményének számításakor a régi Hszt. 197. § (2) bekezdéséből kellett kiindulni, amely szerint a hivatásos állomány tagját olyan helyzetbe kellett hozni, mintha a szolgálati viszonya meg sem szűnt volna. Mindezek alapján a felperes 2016. május 20. és 2018. október 26. között megállapítható illetményét vette alapul - 2015. július 1-től a Hszt. illetményrendszerét alkalmazva -, amelyből levonva a megtérült illetményt, a marasztalás összegét 7 286 119 Ft-ban állapította meg. Nem találta megalapozottnak a megbízási díj címén igényelt 564 278 Ft-os juttatást, mert a felperes a perben nem bizonyította, hogy az alosztályvezetői feladatkörrel történő megbízása 2016. június 30-át követően is fennállt volna.
- [7] A végkielégítéssel kapcsolatban kifejtette, hogy a régi Hszt. és a Hszt. egymással egyezően rendelkezik arról, hogy amennyiben a jogellenes felmentés esetén a jogosult a hivatásos szolgálati jogviszonya fenntartását nem kéri, úgy kell tekinteni, mintha a szolgálati viszonya a bírósági határozat jogerőre emelkedése napjával közös megegyezéssel szűnt volna meg, amely esetben végkielégítés illeti meg. Mindezekre tekintettel a régi Hszt. 63. § (2) bekezdés szerinti mértékű végkielégítés megfizetéséről döntött.
- [8] A felperes az eredeti keresetében jogviszonya helyreállítását kérte, utóbb azonban ezt a követelését megváltoztatta és visszahelyezésére már nem tartott igényt. Miután az elsőfokú bíróság a felmentés jogkövetkezményeire a régi Hszt. rendelkezéseit alkalmazta, a 197.§ (6) bekezdése alapján az átalány kártérítés jogalapját megalapozottnak találta, ugyanakkor annak mértékét hat havi

összegeben állapította meg.

- [9] A peres felek fellebbezése alapján eljáró Fővárosi Törvényszék a 4.Kf.650.068/2020/4. számú ítéletével az elsőfokú bíróság kijavított ítéletét a fellebbezett részében helybenhagyta.
- [10] Ítéletének indokolása szerint a jogerős közbenső-ítélet egyértelműen állást foglalt abban, hogy a perben a méltatlansági eljárásra a régi Hszt. szabályait kellett alkalmazni, ezért az így lefolytatott eljárást lezáró, a felperes szolgálati jogviszonyát méltatlanság címén megszüntető intézkedés elbírálására is ezek a rendelkezések irányadók. Érvelése alátámasztására a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló 2015. évi XLII. törvény (a továbbiakban: Hszt.) 344. § (4) és (5) bekezdését hívta fel A másodfokú bíróság következtetése szerint a méltatlansági eljárást ugyan a hivatkozott rendelkezés nem nevesíti, de az rendeltetésében és az eljárás módjában megfeleltethető a fegyelmi eljárásnak.
- [11] A törvényszék álláspontja szerint az alperes marasztalása körében a mindkét törvényben megfogalmazott azon generális elv alapján kellett döntenie, amely szerint jogellenes felmentés esetén az állomány tagját olyan helyzetbe kell hozni, mintha a munkáltató intézkedése meg sem történt volna.
- [12] A másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú ítélet elmaradt illetmény számítására és a cafetéria-juttatásra való jogosultság körében meghozott marasztaló rendelkezésével, valamint a felperes megbízási díj és ruházati utánpótlási ellátmány iránt előterjesztett kereseti kérelme elutasításával.
- [13] Rámutatott arra, hogy az átalánykártérítésre való jogosultsághoz a régi Hszt. 197. § (6) bekezdése és a Hszt. 271.§ (6) bekezdése eltérő feltételeket állapít meg. Mivel a másodfokú bíróság a felperes igényei elbírálására a régi Hszt. szabályait tartotta alkalmazhatónak, egyetértett avval, hogy az elsőfokú bíróság a végkielégítés mellett átalánykártérítés megfizetéséről is rendelkezett. A mérték megállapításánál figyelembe vette a felperes alperesnél fennállt 27 éves jogviszonyát, valamint a jogellenes intézkedés meghozatalához vezető egyéb körülményeket.

A felülvizsgálati kérelem és felülvizsgálati ellenkérelem

- [14] Az alperes a felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet elsőfokú bíróság ítéletére is kiterjedő hatályon kívül helyezését és a jogszabályoknak megfelelő új határozat hozatalát, valamint a felperes felülvizsgálati perköltségben történő marasztalását kérte.
- [15] Hivatkozása szerint a másodfokú bíróság jogellenesen állapította meg, hogy a Hszt. 344. § (4) és (5) bekezdéséből - mely szerint a méltatlansági eljárást a régi Hszt. szabályai szerint kell befejezni - az is levezethető, hogy a szolgálati viszony megszüntetésére, továbbá a jogellenesség jogkövetkezményeire is ezek a rendelkezések irányadók.
- [16] Az alperes álláspontja szerint a szolgálati viszonyt megszüntető határozat jogellenessége a jogalap tekintetében lefolytatott eljárásban volt vizsgálható. A jogerős közbenső ítélet a jogviszony megszüntetése tekintetében nem állapította meg jogszabálysértést amiatt, hogy arra a Hszt. alapján került sor. A Kúria közbenső-ítélete kizárólag a méltatlansági eljárás tekintetében mondta ki, hogy azt a régi Hszt. szabályai szerint kellett volna lefolytatni. Felhozott érvei és következtetései azonban nem vonatkoznak a jogellenesség jogkövetkezményeire. A jogerős ítélet avval, hogy az összecszerúságon túl a jogalapot is érintően, erre irányuló kereseti kérelem hiányában is döntést hozott, megsértette a Pp. 213.§ (3) bekezdését, 227.§ (1) bekezdését és 229.§ (1) bekezdését.
- [17] A Hszt. 344. § (4) és (5) bekezdése egyértelműen különbséget tesz a fegyelmi (méltatlansági) eljárás és a szolgálati viszony megszüntetésével kapcsolatos eljárás között. A Hszt. hatálybalépésekor, vagyis 2015. július 1-jén a méltatlansági eljárás folyamatban volt, a jogviszony megszüntetése azonban még nem. A jogerős ítélet jogellenesen mosta össze a méltatlansági, illetve a jogviszony megszüntetésére irányuló eljárást, a jogi szabályozás alapján ugyanis a két eljárás jól elhatárolhatóan különül egymástól.
- [18] A méltatlansági eljárás megindításakor hatályos Fegyelmi Szabályzat 42. §-a kimondta, hogy a méltatlanná válást az állományilletékes parancsnok méltatlansági eljárás keretében állapítja meg és

az eljárás a 47. § (1) bekezdése alapján határozathozatallal zárul, amely a méltatlanság fennállásáról vagy hiányáról való döntést tartalmazza. Ezzel szemben a szolgálati viszony megszüntetésének eljárási rendjéről külön jogszabály, a belügyminiszter irányítása alá tartozó rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományát érintő személyi igazgatás rendjéről szóló 31/2015. (VI.16.) BM rendelet V. fejezete rendelkezik. A BM rendelet 92. § (1) bekezdése és (2) bekezdés 1) pontja alapján külön állományparancs vagy határozat rendelkezik a szolgálati viszony méltatlanná válás miatti megszüntetéséről, amely már nem része a méltatlansági eljárásnak. A két eljárás eltérő hatásköri szabályokat állapít meg, a méltatlanság megállapításáról az állományilletékes parancsnok, míg a szolgálati viszony megszüntetéséről az országos rendőrfőkapitány dönt.

- [19] Tekintettel arra, hogy a perbeli esetben a Hszt. hatálybalépésekor a méltatlansági eljárás még nem zárult le, a méltatlanná válás megállapításáról határozat nem született, a jogviszony megszüntetésére irányuló eljárás nem lehetett folyamatban. Mivel a Hszt. 344. § (4) bekezdése alapján a régi Hszt. szabályai csak a Hszt. hatálybalépésekor folyamatban lévő jogviszony megszüntetés esetén alkalmazhatók, a törvényszék a jogviszony megszüntetésére jogszabálysértően alkalmazta a régi Hszt. rendelkezéseit.
- [20] A Hszt. hatálya alá eső jogellenes jogviszony megszüntetések esetén a hivatásos állomány tagja a 271. § (2) és (3) bekezdése alapján elmaradt illetményre, egyéb járandósága és a felmerült kárra tarthat igényt. A felperes a jogviszony megszüntetése és annak jogellenessége bírósági megállapítása közötti időszakra elmaradt illetményre és egyéb juttatásokra jogosult, mert így kerül olyan helyzetbe, mintha a szolgálati viszonya meg sem szűnt volna. Az elsőfokú bíróság a felperes járandóságait jogszabálysértően a régi Hszt. alapján állapította meg annak ellenére, hogy a jogviszonyának fennállása esetén már a Hszt. rendelkezései szerint részesült volna díjazásban.
- [21] Az alperes az elmaradt illetmény összecszerűségét nem kifogásolta, de a két törvény eltérő rendelkezésére figyelemmel sérelmezte az átalánykártérítés megállapítását, amelyre a felperes - mivel szolgálati viszonya helyreállítását nem kérte - nem jogosult.
- [22] A felperes a felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában történő fenntartását és az alperes perköltségben történő marasztalását kérte. Álláspontja szerint az alperes felülvizsgálati kérelme nem felel meg a Pp. rendelkezéseinek, mert nem tartalmaz határozott kérelmet a bíróság döntése vonatkozásában, csupán a jogszabályoknak megfelelő új határozat hozatalát kéri. Az alperes felülvizsgálati kérelmében - tartalmában - kizárólag a végkielégítés és az átalány-kártérítés körében vitatja a jogerős ítéletet, a többi megítélt jogkövetkezmény vonatkozásában nem.
- [23] Az alperes két indokra hivatkozott kérelme alátámasztásaként. A második indok esetében azonban nem jelölt meg konkrét jogszabálysértést, ezért a felülvizsgálati kérelme nem felel meg a Pp. 272.§ (2) bekezdésének, a Kúria 1/2016. (II.15.) PK vélemény 4-6. pontjában foglaltaknak, valamint a bírói gyakorlatnak sem..
- [24] A Kúria precedensként irányadónak tekinthető Mfv.II.10.510/2017/2. számú határozatában kimondta, hogy a Hszt. 344. § (4) bekezdése alkalmazása esetén azt kell vizsgálni, hogy melyik volt a szolgálati jogviszony megszüntetéséhez vezető első munkáltatói intézkedés. A perbeli esetben ez a méltatlansági eljárás megindítása volt, amelyre a régi Hszt. szabályait kell alkalmazni. Minthogy a méltatlanság megállapítása esetén a régi Hszt. nem adott lehetőséget a mérlegelésre, a szolgálati viszony megszüntetése kötelező volt, így ezen eljárásra és a jogellenesség jogkövetkezményeire is a régi Hszt. szabályai az irányadóak. Ezt támasztja alá a régi Hszt. 149/C. § (2) bekezdése is, valamint a 149/C. § (3) bekezdése is. A méltatlansági eljárás és a szolgálati viszony megszüntetése tehát egy összefüggő folyamat volt, és e rendelkezéseknek az Alaptörvény 28. cikkével összhangban történő értelmezése is azt erősíti, hogy a Hszt. rendelkezéseinek ebben az esetben nincs visszaható hatálya.
- [25] A felperes érvelése szerint nem hagyható figyelmen kívül az a körülmény sem, hogy pusztán az alperes indokolatlan késedelmének tudható be a méltatlansági eljárás elhúzódása, amelynek következtében a szolgálati jogviszony megszüntetésére már az új törvény hatálya alatt került sor.

A Kúria döntése és annak jogi indokai

- [26] A felülvizsgálati kérelem a következők szerint nem megalapozott.
- [27] A felülvizsgálati kérelem egymással szorosan összefüggő kötelező tartalmi kellékei a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése, valamint annak kifejtése, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja (Pp. 272. § (2) bekezdés). Ezen együttes törvényi feltételeknek a fél akkor tesz eleget, ha egyrészt a megsértett jogszabályhelyet konkrétan megjelöli, másrészt pedig a hivatkozott jogszabálysértést tartalmilag is körülírja, az arra vonatkozó jogi álláspontját kifejti, vagyis ha a jogszabálysértésre való hivatkozása indokait is ismerteti. Mindezek bármelyikének hiánya a felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasítását eredményezi [1/2016. (II.15.) PK vélemény].
- [28] Az alperes a felülvizsgálati kérelme petitumában - a felperes helytálló érvelése szerint - pontosan nem határozta meg, hogy a jogerős ítélet mely rendelkezése tekintetében kéri annak hatályon kívül helyezését, azonban a jogi érvelés tartalmából megállapítható, hogy az átalány kártérítésben marasztaló ítéleti rendelkezést kifogásolja. Ezért a Kúria érdemben az alperes felülvizsgálati kérelmének azon részét vizsgálhatta, amely megfelelt a Pp. 272.§ (2) bekezdésében foglalt feltételeknek.
- [29] Az irányadó tényállás szerint a ... vezetője a felperessel szemben 2015. július 1-ét megelőzően még a régi Hszt. hatálya alatt indított méltatlansági eljárást, majd annak felfüggesztését követően folytatott eljárás eredményeként már az új Hszt. hatálya alatt állapította meg a felperes méltatlanságát és annak törvényi következményeként került sor a felperes hivatásos szolgálati jogviszonya felmentéssel történő megszüntetésére.
- [30] A fentiek alapján az eljáró bíróságoknak abban a kérdésben kellett állást foglalni, hogy a szolgálati viszony már jogerősen megállapított jogellenes megszüntetésének jogkövetkezményeit a régi vagy az új Hszt. rendelkezéseit alkalmazva kellett megállapítani.
- [31] A Hszt. 344. § (4) bekezdése szerint az e törvény hatálybalépésekor (2015. július 1.) folyamatban lévő szolgálati viszony megszüntetése esetében az 1996. évi XLIII. törvény szabályai szerint kell eljárni. Az (5) bekezdés kimondja, hogy e törvény hatálybalépésekor folyamatban lévő fegyelmi és kártérítési ügyekben az eljárás megindulásakor hatályos szabályok alapján kell eljárni.
- [32] Az eljáró bíróságok helytállóan állapították meg, hogy a felperes jogellenes felmentését eredményező jogi folyamatot egységesen kellett kezelni, így annak volt döntő jelentősége, hogy mikor meghozott munkáltatói intézkedés eredményeként került sor a felperes szolgálati viszonyának jogellenes megszüntetésére.
- [33] A régi Hszt. 149/C.§ (2) bekezdésének kógens rendelkezése szerint az állományilletékes parancsnok a méltatlanságot megállapító határozat meghozatalát követően köteles intézkedni a szolgálati viszony 56.§ (2) bekezdés e) pontja szerinti megszüntetés érdekében. A méltatlanság megállapítása a Hszt. szerint is kötelező felmentési ok. A felperes a felülvizsgálati ellenkérelmében helytállóan érvelt avval, hogy a régi Hszt. 149/C.§ (3) bekezdése nem biztosított önálló jogorvoslatot a méltatlanságot megállapító határozattal szemben, annak indokait az érintett csak a felmentést megállapító parancs ellen benyújtott szolgálati panaszában kifogásolhatta. A felperessel szemben a 2015. július 1-ét megelőzően indított eljárás eredményének kötelező törvényi következményeként alkalmazott felmentés tartalmában az önálló jogorvoslattal nem támadható méltatlansági határozat indokolásán alapult, ezért nem jogszabálysértő az eljáró bíróságok azon következtetése, hogy a szolgálati viszony megszüntetésének jogellenességét és a jogellenesség jogkövetkezményeit is a régi Hszt. rendelkezései alapján kell elbírálni.
- [34] A fentiek figyelembe vételével nem volt jelentősége annak, hogy a felperessel közölt felmentés indokolása a Hszt.-n alapult és annak sem, hogy a felperes a módosított keresetében már nem kérte a az eredeti munkakörébe történő visszahelyezését, mert a 2-12 havi átlagkeresetnek megfelelő átalánykártérítés a régi Hszt. 197.§ (6) bekezdése alapján megillette. A jogerős ítélet szerinti 6 havi átlagkereset összezszerúségét az alperes a felülvizsgálati kérelmében nem kifogásolta, így a mérték

tekintetében a Kúria a törvényszék ítéletét nem vizsgálhatta.

- [35] A fentiekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelemmel nem támadott részében nem érintette, ezt meghaladóan a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [36] A pereszes alperes a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles a felülvizsgálati eljárási költsége megfizetésére.
- [37] A felülvizsgálati eljárás illetékét az alperes személyes költségmentessége folytán a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.
- [38] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

, 2021. január 27.

. Stark Marianna s.k. a tanács elnöke, Szolnokiné dr. Csernay Krisztina s.k. előadó bíró, Dr. Tánczos Rita s.k. bíró

A kiadmány hitelül:
tisztviselő